pagini bucovinene

ANUL V nr. 8 (56)

AUGUST 1986

EDITATE ÎN COLABORARE CU COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA

August, în țara de sus

Înscrisă în calendar cu litere roșii, ziua de 23 August, marea noastră sărbătoare națională, constituie pentru cetățenii patriei române nu numai un moment al rememorării marilor bătălii purtate de popor în frunte cu comuniștii pentru libertate, independență și o viață mai bună dar și un prilej de a gîndi viitorul pe care îl pregătim cu brațele și inteligența noastră, a tuturor.

Revoluția de eliberare națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 a reprezentat un moment hotărîtor și pentru locuitorii Țării de Sus. Venind din istorie, plini de amintirile luptei strămoșilor noștri pentru libertate națională și o viață mai bună, oamenii Bucovinei au înțeles încă din acele zile pline de foc și sînge că destinul României stă și în puterea și voința lor de a veghea la fruntariile patriei de a schimba „orînduiala cea crudă și nedreaptă", de a întemeia și în „țara fagilor" o viață liberă și demnă, tot mai bogată și mai prosperă,

Cei patruzeci și doi de ani cîți au trecut de la acel August fierbinte au reprezentat tot atîtea trepte spre propășire și bunăstare pentru toți oamenii acestui binecuvîntat pămînt românesc. Ca în întreaga țară, sub conducerea partidului nostru comunist, meleagurile Bucovinei au cunoscut profunde transformări înnoitoare.

Îndeosebi, după cel de al IX-lea Congres al P.C.R., pe meleagurile sucevene s-au petrecut profunde transformări înnoitoare, înscrise în marele efort al țării pentru edificarea unei vieți noi, libere și prospere.

În EPOCA CEAUȘESCU, tradiționalele profesii ale locuitorilor acestui ținut au cunoscut înnoiri fără precedent. Agricultura, industria de prelucrare a lemnului, mineritul s-au modernizat devenind ramuri de bază în economia județului. Alături de fabricile și combinatele de profil au apărut fabrici și uzine noi din ramurile chimiei, metalurgiei, construcției de mașini. Orașele și satele sucevene și-au îmbogățit zestrea edilitară cu noi edificii social-culturale, cu noi cartiere de locuințe. Practic nu este localitate care să nu fi cunoscut în anii socialismului transformări cu adînci repercursiuni în viața și activitatea fiecărui locuitor.

Dragostea pentru frumos a bucovinenilor și-a găsit expresia în înflorirea fără precedent a culturii și artei. Frescelor de la Voroneț le răspund astăzi saloanele de artă plastică, muzeele și bibliotecile de la Suceava, Fălticeni, Rădăuți, Cîmpulung-Moldovenesc, Vatra Dornei și din multe alte localități ale județului. În cadrul Festivalului Național „Cîntarea României" s-au afirmat cu plenitudine sute de artiști amatori, celebri astăzi în țară și peste hotare: cîntăreți, dansatori, ceramiști, sculptori în lemn și în piatră. Tărîmurile care au dat patriei personalități ca Ciprian Porumbescu, Simion Florea Marian, Eugen Lovinescu, Nicolae Labiș se mîndresc astăzi cu o pleiadă de creatori tineri și vîrstnici a căror operă se înscrie firesc în vasta operă de propășire culturală a patriei, de înflorire a literaturii și artei din România socialistă.

Iar tot ce s-a realizat pînă acum, începînd cu acel August 1944 sînt garanția că oamenii plaiurilor bucovinene vor ști să răspundă cu entuziasm și dăruire patriotică operei de înfăptuire a directivelor celui de al XIII-lea Congres al partidului, a îndrumărilor și indicațiilor conducătorului iubit al partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ilustrul cîrmaci al poporului nostru pe calea făuririi civilizației comuniste pe strămoșescul pămînt al patriei române.

P. B.

Desen de Ion Carp Fluerici

autograf ILIE DAN

Laudă limbii române

Întiiul mare poem al unui popor — cum o numea Lucian Blaga — limba română rămîne mereu marea carte a sufletului și gîndului românesc. În ea se oglindește drumul destinului unui popor de la începuturi spre eternitate.

A fost părtașă, prin comunicarea interumană, la zămislirea noastră, în vremi de îndelungi încleștări și de mult dorită pace, cînd iarba și oamenii, florile și stelele, îmbrăcămintea, hrana și uneltele, dar mai ales gîndurile și simțămintele se cereau numite, „poreclite" și însemnate, după trebuință, formă, culoare sau altă impresie omenească.

Cu timpul, ea devenea cetatea noastră, în care zideam cugetarea și rostirea, felul deosebit de a vedea și înțelege tot ceea ce ne înconjoară. Gînduri și nădejdi, tristeți și cumplite doruri, visări și strigăte de deznădejde, săgețile urii și alintul matern, toate îmbrăcau straiul potrivit al cuvintelor, care, prin rostire în singurătate și apoi în fața semenilor, se transformau în bocet și baladă, cîntec de leagăn și doină de jale, în blestem sau chiot de joc, devenind, peste surparea timpului, versul Mioriței și al altor nepieritoare mărturii de grai și suflet românesc.

În acest fel, limba română rămînea nu numai răsunătoarea catedrală a istoriei românești, ci și cartea dreptății noastre. Marele ei simbol încrusta originea daco-romană a românilor și marile repere ale istoriei mai vechi și mai noi.

Urgii și nedreptăți, jafuri și neamuri haine și prea lacome la locul nostru sub soare s-au pierdut sub potcoava timpului în praful uitării.

Limba română a rămas și ne-a statornicit, prin cuvinte, prin înțelesuri și prin țesături de vocabule, definitiv în timpul și spațiul de la Dunăre, Mare și Carpați.

Ea ne-a dat conștiința romanității, demnitatea unui popor care a năzuit statornic spre pace și libertate, semnificația unității etnice, fiind limba ținuturilor românești și instrumentul cultural al națiunii române.

„Comoară" și lumină de timp, devenire istorică și măreție sufletească, limba noastră e monumentul măreț al timpului românesc...

Eroii rămîn tineri

Plumbi fierbinți au curmat milioane de vieți,
Nouri grei au curmat, au ucis dimineți.
O cîntare de dor dintr-o dată s-a frînt
Cînd trudiții soldați au intrat în pămînt.

Peste ei s-a întins roditor negrul lut —
Și din lut o aripă de bronz a crescut.
Holde-nalte-au crescut și se-ntind înspre zări,
Deschizînd pe vecii ale lumii cărări.

Nu e cer să ne-aștepte cu ochi veșnic senin
Ci eroii de-a pururi doar tineri rămîn.

Se topesc multe slăvi pe întinsuri lumești ;
Ei rămîn ca viteji eroi din povești.

Au trecut anii mulți, parcă-au fost săptămîni ;
Noi, copiii de-atunci, sîntem astăzi bătrîni —
Și, cîndva,-ndurerați, vom intra în pămînt...
Însă ei vor trăi în eroicul cînt.

Lumea stă și rodește pe oasele lor.
Ei sînt tineri mereu, niciodată nu mor.
Ei nu sînt biruiți de un timp ce-i îngust !
Ei trăiesc peste vremi ca-nsoritul August !

Clement ANTONOVICI

Reporter

Despre destoinicie sau despre noi înșine

...Intru pe ușa pe care scrie „Comitetul de partid". Aici cîțiva oameni discută. Întreb de inginerul Horia Botezan.

— Eu sînt, răspunde prompt un om înalt, aflat în picioare, care intrase cu cîteva clipe înainte în birou. Nici nu avusese timp să se dezbrace. Mă prezint și-mi exprim dorința de a discuta cu el. Un surîs vag, chiar indiferent vine în loc de răspuns, după care inginerul Botezan adaugă :

— De ce tocmai cu mine ? Ce, nu mai sînt destui oameni destoinici aici la noi, la Întreprinderea de Mașini-Unelte Suceava ? Vă recomand eu cîțiva imediat. Buni, foarte buni meseriași ! Vă dau și cîțiva care lucrează chiar de la începutul unității.

Înainte de a-mi da o întreagă listă pe care sînt sigur că o avea bine întipărită în memorie îl întrerup brusc. Insist :

— Nu, vreau cu dumneavoastră, pentru că știu că oamenii vă iubesc și au încredere în Horia Botezan, secretarul comitetului de partid.

— Bine, Să mergem atunci în secția de mașini-unelte grele. Nu am nimic împotrivă și mergem împreună pînă la locul propus. În acest interval își cere scuze, fiindcă muncitorii îl opresc cu diverse probleme. Din dialogurile purtate am reținut unul deosebit, pentru că omul avea un păs și cerea un sprijin : Tovarășe Botezan, am și eu mîine o audiență la Consiliul Popular. Mă puteți învoi măcar o oră ?

— Da, veni răspunsul ce-l înveseli imediat pe om. Dar inginerul nu se mulțumi numai să-i dea aprobarea, ci îl învăța cum să-și prezinte și necazurile acolo.

...Intrăm într-o hală imensă cu miros de proaspăt vopsit. În jurul utilajelor aflate în faza de montare, grupuri de tineri. Da, numai tineri. Inginerul Botezan strigă pentru a acoperi zgomotul :

— Șorodoc, vino pînă la mine !

Din buzunar scoase un aparat de măsură și-l întinde celui chemat.

— Ia montează-l pe ăsta și să-mi spui dacă-i bun. Ne continuăm drumul prin secție, pînă la un birou aflat în inima halei. Urcăm cîteva trepte. Și încăperea miroase a proaspăt vopsit, a zugrăveală nouă. Înăuntru, nimeni. Pe o masă, proiecte, planșe, registre. Așteptăm. Degeaba. Biroul rămîne pe mai departe gol. Horia Botezan o ia înainte. Așa ajungem la Dumitru Rusu, un om binecunoscut în cadrul acestui colectiv. E maistru. De munca lui a depins în bună măsură lansarea în fabricație a noilor produse realizarea unicatelor și, nu de puține ori, chiar executarea unor mașini și agregate pentru autodotare. Dumitru Rusu este prețuit de cei din jur. Pentru mulți dintre tineri, descoperirea muncii de uzină și chiar a vieții de oraș se confundă cu descoperirea acestui om care este neobositul lor prieten. El s-a ocupat uneori și de cazarea lor, s-a zbătut pentru procurarea materialelor necesare desfășurării activității, a intervenit cu autoritate atunci cînd unii tineri aveau nevoie de înțelegere mai multă. Și se spune : „Cine a lucrat în echipele meșterului Rusu a crescut repede". Adevărul e de fapt acesta. Meșterul se explică :

— În 1965, cînd am venit aici, chiar pe locul ăsta unde ne aflăm acum erau bălți pline de stufăriș. Puțini oameni intrau în zona asta, iar atunci cînd am început munca nu am avut de unde primi ajutor. Noi

(continuare în pag. II)

Mircea MOTRICI

A PRIVI

Semnăm cu poemele noastre

Absolvenții de liceu aparțin verii. Spațiilor de flacără, în care natura și oamenii lucrează pentru ca rodul să prindă făptură. Pentru ca rosturile devenirii să alcătuiască bucuria. Inefabila bucurie în care ne risipim ființa și gîndul. Așa a fost și este la fel. Totul îmi pare un spectacol tulburător, ce ne proiectează emoția și visul în trupul limpede a ceea ce va fi peste vreme. Dincolo de cuvintele de acum.

Priveam în iunie. Orașul era o aripă tînără, deschisă pentru fascinația zborului. Absolvenții ne luminau fața și întrebările. Cred că ne culegeau privirile, să alerge în irizările lor. Sau poate să le sădească în însemnele ce eternizau pieptul unei vîrste.

I-am văzut aproape două săptămîni. Lunecînd ca o sărbătoare prin viața străzii. Cît au vrut ei să se știe cuprinși de aura unică a ultimelor zile de liceu. Apoi exuberanța a trecut în stăpînirea meditației. Orașul a rămas însă la fel de bogat în speranțe. La fel de tînăr. Fiindcă fruntea aplecată pe paginile cărții sau visînd la uneltele muncii e un semn al ieșirii în lume. Al uceniciei la școala maturității și încrederii. Bacalaureatul i-a împătimit în credința că șansa reușitei le aparține. Au citit mai mult, au cugetat mai adînc. Și, poate, au rătăcit mai puțin sub chemările teilor. Orele marilor amfiteatre le prindeau sufletul într-un freamăt ascuns. Într-o sete umblînd după apa fîntînilor.

A fost ca vara să rodească, prin ei, mai devreme. După legile așteptărilor noastre. Cele de toată ziua și a toată veșnicia.

Acum, iată, acești tineri răvășesc liniștea bucuriilor în care ne-am închis pentru a înțelege cum ne petreceam anii prin viața lor. Li-s pașii mai siguri și harul mai limpede, purtînd sămînța valorii și a duratei peste timp.

Memoria orașului adună nerăbdătoarea vîrstă într-o cronică pe care o semnăm cu poemele noastre.

Cu partea noastră de cer.

ION PARANICI

Cronica literară

Catargele debutului*)

Plachetele debutanţilor Editurii **Junimea** au ca emblemă, pe copertă, o ambarcaţie optimistă, vrem să spunem cu pînzele şi fanionul din vîrful catargului pline de vînt. Ea poate evoca, însă, nu fără îndreptăţire, şi cunoscutul poem postum eminescian. Anul acesta, pe puntea aceleeaşi corăbii, sînt îmbarcaţi cinci temerari ; ceea ce, trebuie să recunoaştem, este cam mult, mai ales dacă ţinem seamă de dimensiunile ei : optzeci şi patru de pagini. Să fim bine înţeleşi; nu facem nici un reproş juriului şi, cu atît mai puţin editurii, dar este riscantă ieşirea „în larg" cu o asemenea încărcătură, fiecărui membru al echipajului revenindu-i un număr mediu de două zeci de piese lirice. Pe de altă parte, oricît de imparţial s-ar dori un cititor („specializat" sau nu), vecinătatea, contextul poetic, deci, influenţează receptarea unuia sau altuia dintre autori ; inducţie care poate fi, de la caz la caz, prielnică sau dezavantajoasă. Oricum, primul impuls la o astfel de lectură impusă este compararea şi clasificarea.

Pe de altă parte, introducerea a cinci nume între aceleaşi coperţi (fiecare marcat însă de cîte o pagină de titlu proprie) a condus la epuizarea aproape instantanee a tirajului. În ceea ce ne priveşte, aici, la Suceava, ne-am străduit mai bine de o lună să găsim cele (după spusele unora) trei plachete ale anului, dar nu am reuşit să „prindem" decît una şi aceea numai pentru că ne-a fost oferită de către Ion Cozmei, debutantul localnic cuprins în respectivul op, pe coperta căruia scrie, ca titlu generic, „Incantaţii", iar pe muchie — „5 poeţi". Ordinea autorilor în interiorul lui nu este cea alfabetică (Cozmei este aşezat înainte de Caţighera), care este plasată a doua din cinci ; trebuie să existe alt criteriu, unul care ne scapă. Dar asta este, la urma urmei, o chestiune cu totul secundară.

Ceea ce interesează este valoarea celor debutaţi. Credem însă că în condiţiile unui concurs de acest fel şi în circumstanţele editoriale date, cuvîntul „valoare", în parametrii săi absoluţi, nu este cel mai adecvat ; un debut în volum (sau în sub-volum) este o provocare şi un pariu în care se angajează, cu riscuri diferenţiate, autorul, juriul şi, în ultimă instanţă, casa de editură. El poate să afirme o virtualitate, mai mult sau mai puţin răspicat, iar, în cele mai nedorite situaţii, să nu afirme nimic. Care este, din această perspectivă, situaţia plachetei în discuţie ? Destul de echivocă.

Dan Moisii **(Pămînt de poezie)** a ajuns la nivelul unei sîrguincioase poezii cenacliere ; compune pe teme date, stăpînind bine repertoriul uzual de epitete şi metafore : „pe cîmpuri mărginite de stele şi cerbi / sufletul cu frunzele cîteodată mai zburdă / cîmpia arde de-atîta pămînt dezvelit / anotimpurile păsărilor vor să se-ascundă". Uneori, cîte o metaforă luminează „altfel" o bucată de vers, un ungher de strofă.

Ion Dumbravă **(Natură vie cu autoportret)** se integrează fără efort în ultima „promoţie" lirică, preluîndu-i prospeţimile incontestabile, dar şi ticurile pretimpurii şi, bineînţeles, inducţia dinspre suprarealismul matur (Ilarie Voronca). Realul este aspirat cu abia disimulată voluptate şi restituit fără complexul gravităţii (care îi paşte pe debutanţi) într-o poezie a cotidianului, în acelaşi timp, de atmosferă şi de confesiune. Discursul, deşi, am zice, insuficient detaşat în contextul generaţiei, este ferm, cu articulaţii suple şi impune un nivel propriu al comunicării. Faptul că textele nu aparţin aceleiaşi vîrste lirice nu deranjează. Debutul lui Ion Dumbravă oferă reperele unui virtual poet.

Cotropit şi clocotind de metafore (unele cu ambitus amplu, altele rebarbative), traversate de influenţe încă neasimilate destul, teribilist şi ahtiat după efecte „shocking", confundînd adeseori meditaţia cu declaraţia, Ion Enache semnează un grupaj **(Duminica sîngelui)** tripartit care poate fi folosit ca monument al divergenţei. Şi totuşi, este în el o forţă — anarhică, uneori, prea mare faţă de lucrul pe care trebuie să-l săvîrşească, alteori — care promite.

Ion Cozmei, cu care se deschide placheta, beneficiază de cel mai „amplu" grupaj : douăzeci şi cinci de texte. Sub un titlu care ne ameninţă cu epicul — **Subiect pentru o nuvelă** — sînt aşezate poezii, prin excelenţă, de sentiment, poetul mizînd pe lirismul direct, cu priză imediată la un public foarte larg. Dintre toţi cinci, Ion Cozmei este singurul care oferă un spaţiu şi un timp poetic unitare : spaţiul rural şi timpul primei memorii — a copilăriei. Microuniversul natal — satul —, conturat precis, pînă la amănunte topografice chiar, cristalizînd în jurul cîtorva repere eterne : casa, naşterea, crugul anotimpurilor, mama, tatăl, munca ţăranului, sărbătoarea şi alte cîteva, izolat de restul lumii, ca în timpul paradisiac al primei vîrste. În asemenea circumstanţe idilismul este aproape inevitabil ; ceea ce se şi întîmplă în majoritatea poeziilor. Rostind cuvîntul idilism nu vrem, neapărat, să formulăm un reproş ; cînd nu este minat de clamori convenţionale şi sentimentaloide, cînd nu contraface, idilicul poate fi o viziune sublimată a unei armonii pierdute a lumii şi, pînă la un punct, armura imaginară şi iluzorie a unui eu vulnerabil. Ignorînd modele, mai ales micul cinism, Ion Cozmei face profesiune de credinţă pentru un sat al memoriei : „Ca un sfînt se destăinuie satul, / Pe la porţi se îngeamănă lemnul, / În armură romantică roua / Îşi trimite prin pajişte semnul. / / Pentru ochiul ce-n taină aşteaptă / Revărsarea de iarbă şi ploi / Se mai leagănă luna pe dealuri / Şi se spînzură-n strunga de oi. / / Şi se tulbură iarba în noapte / Ca o lacrima tristă, subţire, / Peste umeri îmi curge tot satul / Ca o altă cămaşă de mire". Cînd sentimentul este dominat, poezia fiind şi cuvînt şi taină, rezultatele sînt notabile : „În sufletul femeilor / patima ploii / transformă iarba / în şuvoaie de strigăt". Ce şanse are o asemenea poezie, nu neapărat cea a lui Ion Cozmei, **acum, la noi ?** Greu de spus, după părerea noastră nu prea însemnate. Sensibilitatea cititorului, a marelui cititor, de azi căruia se adresează, nu s-a saturat suficient de ceea ce, pentru el, înseamnă feeria de volume şi culori, miresme şi muzică a citadinului. El e încă un neofilit al asfaltului şi al grădinii din balcon. Ar greşi, deci, autorul, dacă ar miza pe aderenţa sentimentală a acestui cititor.

Pentru Ion Cozmei ,poezia din acest ciclu este negarea acestei condiţii, este o tentativă de regenerare, prin întoarcere în timp : „În fiecare vară / la marginea satului / îmi trag peste suflet / cămara de lacrimă a bobului de grîu". Dar sîntem înclinaţi să credem că reprezintă şi un mod de a se elibera, prin mărturisire, de complexul ruperii de lume care l-a modelat ; o permanentă nostalgie a matricei, un efort de regăsire a comunităţii cu elementele : nostalgia paradisului pierdut. Cît de rar este un asemenea demers în poezia noastră de azi, socotească fiecare.

Mihail IORDACHE

*) **Incantaţii**, Ed. Junimea, 1985.

PROZA

BÎRLAIE

Cînd era copil, Dumitru se căţăra pe ghizduri şi se oglindea în fîntînă, nu vedea nimic doar striga aşa, să-i răspundă ecoul u-u-u-u-u ! şi ecoul îi răspundea u-u-u. Oamenii care-l vedeau îl fugăreau, cîteodată îl mai şi altoiau cu biciul, fiindcă ţăranii pe la ei, chiar dacă nu erau cu căruţa, purtau biciul cu ei pretutindeni, aşa se simţeau ei mai siguri şi mai stăpîni pe ei.

Bîrlaie avea cel mai frumos bici din cîte văzuse Dumitru. Era împletit în patru curele inegale, mai gros în partea de sus lîngă codirişte şi mai subţire spre vîrf, cu ciucuri, doi ciucuri roşii, unul mai mare şi altul mai mic. Cînd pleznea pe lîngă boi, fiindcă el nu-şi bătea niciodată vitele, biciul lui scotea un sunet aparte, dar nu pocnea, pentru că n-avea sfîrc, vîjîia doar. Îşi iubea boii ca nimeni altul, cu o dragoste părintească. Îi ţesăla în fiecare zi, sta lîngă ei cînd mîncau şi cînd se adăpau, îi mîngîia şi le vorbea ca unor copii : „Ia să vază taicu ce ai tu mă Costandine de nu mănînci tot fînu şi nici nu rumegi ca lumea, că nu te-o fi deochiat carevaşilea !?". Aşa îl chema, Constandin, ca pe oameni că pe boii lui nu-i chema ca la toată lumea : Breazu, Bălan... Nu ! El îi boteza ca pe oameni, cu nume de băieţi : Vasilică, Georgel, Mitrică...

Înainte de a pleca în război, fiindcă Bîrlaie a fost şi în război, a făcut tot frontul, dar s-a întors viu şi nevătămat, şi-a cumpărat doi juncani pe care i-a botezat după cum îi era obiceiul cu nume de băieţi. Semănau în păr de parcă ar fi fost fraţi şi aveau amîndoi stea în frunte dar coarnele nu-i prea plăceau, erau cam suţi. „Dragă Floare, scria el invariabil în scrisorile purtînd ştampila cenzurii militare, eu sînt sănătos sănătate care ţi-o doresc şi ţie şi lui Petrică şi lui Mircea să ai grijă de ei să-i tăsăli să le dai apă la timp si fîn uruială dacă ai... !". Scrisorile le scria fără îndoială vreun camarad, scrisul era mereu altul, iar cînd ajungeau, după săptămîni şi chiar luni de zile în sat, le citea Dumitru, pentru că Lelea Floarea nu ştia carte, n-avea copii şi nici rude pe aproape, doar vecini, cu noi se avea cel mai bine.

Bîrlaie s-a întors moşneag din război, dar era tot vioi şi vorbăreţ şi ştia să se iscălească. A vrut s-o înveţe şi pe nevastă-sa să se iscălească, nu de alta, dar vine cineva cu ceva de la primărie, pentru dări sau cine stie ce, şi el nu e acasă, ea ce se face ?!, pune deştiu ca prostu ? O iarnă întreagă s-a chinuit, dar n-a reuşit şi a renunţat, muiere, ce să înţelegi de la ea ? De milos însă era milos, tot cum îl ştia lumea dinainte, nici păsări nu tăia. Lelea Floarea ieşea în drum cu puiul de găină şi custurea sub braţ şi ruga vreun trecător să i-l taie, Bîrlaie sta ascuns, îi era ruşine şi oamenii credeau că e dus pe undeva. Cînd Dumitru era acasă, i-l tăia el.

— Mă Mitrele maică !, aşa îi zicea Lelea Floarea, dă fuga de-mi taie o găină să-i fac lu nentu Bîrlaie o zamă că n-a mai pus în gură de la Paşti ! Glumea, vezi bine, ori poate...

Pe bărbatul ei îl chema de fapt Simion, Paraschiv Simion, dar toată lumea aşa îl ştia şi nevastă-sa tot aşa îl striga. De la o vreme însă mai căpătase o poreclă, i se mai spunea Iesle fiindcă stătuse o zi întreagă ascuns în ieslea boilor să nu se înscrie la colectiv. N-avea pămînt mult, boii erau cel mai mare şi mai de preţ avut al lui, boii şi carul, dar nici aşa să-i dea degeaba ! Acolo l-a descoperit comisia, abia spre seară, iar tovarăşul Plăcintă, care aflase întîmplarea de la instructorul raional, cînd a venit pe-aici, după mulţi ani, l-a întrebat pe al lui Cotoc, care era secretar la O.B. :

— Da' Iesle ce mai face ?

— Care Iesle ?

— Ei care ? Bîrlaie, tu nu ştii ?

— Aaaa ! Păi să ştiţi că e dintre cei mai fruntaşi acu !...

...Şi de-atunci îi rămăsese numele Iesle, dar nimeni nu îndrăznea să-i zică în faţă pe porecla asta, pentru că îl înjura, de muiere îl înjura, şi se supăra. Pe cînd Bîrlaie... nu se supăra, toată lumea aşa îl ştia, de Bîrlaie.

— Ce mai faci, bă, Bîrlaie ?

— Bine, bă ! Da' tu ?

Mihai GHERGU

Despre destoinicie sau despre noi înşine

(urmare din pag. I)

eram începutul şi, ca la orice început, puţini sînt cei care îţi pot sări în ajutor. Ne-am format singuri ca meseriaşi, ca locuitori ai Sucevei înnoite. După ce am terminat liceul, şcoala de maiştri, mi-am găsit şi eu timp să mă ocup de pregătirea tinerilor, de integrarea lor în muncă şi în viaţă. Mi-au trecut „prin mînă" : Gheorghe Niţan, Gheorghe Girigan, Nicolae Aiftodoaie, Traian Ursan, Ilarion Diaconescu, Ioan Costan şi mulţi alţii, în prezent oameni bine pregătiţi, lăcătuşi, sudori, matriţeri, SDV-işti. Mă întîlnesc deseori cu ei şi simt că mi se aduc tainice mulţumiri. Dar eu am făcut toate acestea nu pentru a primi mulţumiri, ci pentru că iubesc, pur şi simplu, tinerii şi-mi place să sar în ajutorul lor, atunci cînd o merită. Putem spune cu mîndrie că prin forţa minţii şi braţelor noastre am creat o întreprindere reprezentativă a construcţiilor de maşini din ţara noastră, ce realizează utilaje de o înaltă tehnicitate, pentru prelucrarea metalelor, competitive atît pe piaţa internă cît şi pe cea externă.

...Nu întîmplător ajungem la un om cu o lungă tinereţe. Şi veţi vedea de ce. Din cei cincizeci şi patru de ani cîţi are acum, treizeci şi şapte i-a închinat muncii. Tehnicianul proiectant Gheorghe Isopencu, căci de el e vorba, este autorul a opt invenţii şi treizeci de inovaţii. Economii de milioane a adus unităţilor în care a lucrat. În prezent lucrează aici, unde cei împătimiţi de nou au un cîmp larg de manifestare.

— E un domeniu în care, de la o zi la alta, se schimbă tehnologiile de lucru, ne spune Gheorghe Isopencu, producţia se diversifică într-un ritm foarte rapid şi e nevoie de un spirit inovator fertil.

Vrînd, nevrînd, oamenii îşi acordă pasul şi ritmul gîndirii cu exigenţele producţiei curente. Aşa a făcut de cînd se ştie şi el. La început a fost strungar, a urmat apoi şcoala de maiştri, pentru ca în ultimii ani să fie tehnician proiectant mecanic. Ideile sale „de milioane" sînt rodul unor frumoase nelinişti pe care şi le întreţine mereu. El nu este omul cu halatul verde imaculat. Mereu stă în halele de producţie, în preajma utilajelor, montează sau demontează ceva, măsoară, verifică, discută cu oamenii, nu de puţine ori în contradictoriu. Iar din această confruntare paşnică şi laborioasă ies invenţiile şi inovaţiile sale.

— Aşa mă ştiu de cînd sînt, se defineşte meşterul Isopencu. Mi-a vorbit cu pasiune de începuturi, apoi de drumul parcurs în ani pe linia materializării ideilor, a propunerilor sale. L-am crezut pentru că ceea ce mi-a spus seamănă a fi o adevărată profesiune de credinţă.

I-am urat tinereţe lungă.

...Acum, în acest august fierbinte, în această lună aflată în inima fiecăruia dintre noi ca o fereastră deschisă spre viitor, aş fi dorit să vă vorbesc şi despre alţi oameni de la Întreprinderea de Maşini-Unelte Suceava care, zi de zi, adaugă noi carate frumoasei tradiţii muncitoreşti născute aici pe platforma industrială din Lunca Sucevei, aceea de constructori de maşini. Dar parcă intuind intenţia şi neliniştea mea, secretarul de partid Botezan îmi propune să revin în fabrică, să mă străduiesc să nu mai am nevoie de însoţitor.

ION COZMEI

Suflare de rod

Suflarea de rod a Patriei
îmi binecuvîntă poemul
Scriu răscolit de patima
cu care buza arsă a cuvîntului
aşteaptă ploile torenţiale
ale germinaţiei
O, cum luminează
ochiul dragostei
peste craterul de libertate
al sufletului
Cîtă iubire, cîtă putere, cîtă statornicie
în testamentul străbunilor mei
Lîngă templul verii
sentimentul colinei
îmi subţiază lacrima
Braţele mele sprijină
orizontul de aur
din cetatea grîului
Patrie-şoaptă, Patrie-leagăn
Suflare de rod.

La vreme de-ntoarcere

Cuvintele mă cheamă ireale
La poarta şcolii ochiu-mi se preschimbă
Şi retrăiesc pădurea de vocale
Într-o îndepărtată caldă limbă

Cuprindeţi fagii albi cu lună nouă
În nopţile cu pajişti de mătasă
Şi stingeţi focul stelelor cu rouă
De mîine se-ntorc berzele acasă

Lecţie de botanică

Despre salcîmii stinşi de pe islaz
Profesorul evită să vorbească
Lipeşte cartea veche de obraz
Şi lecţia devine nefirească

Se-apropie de ochii noştri blînd
Îşi caută ruleta-n buzunare
O floare îi răsare-atunci în gînd
Şi tîmpla-i se preschimbă-n aşteptare

La întrebări răspunsul curge rar
Pe streaşina pădurii dinspre-amiază
O lacrimă se sparge în ierbar
Pierzîndu-se prin clasă ca o rază

Fereastra se deschide într-un vis
Cum vin salcîmii noaptea să ne-nveţe
În faţa catalogului deschis
îngălbenit de vreme şi tristeţe

Luceafărul de vară

Prin noapte el trece cu plugul de lemn
La porţi de odihnă aprinde tăciunii
Pe drumul întoarcerii lasă un semn
Şi-ajunge cu caii pe pajiştea lunii

Păşeşte în somn uriaş şi tăcut
Pe umeri îi curge veşmîntul pădurii
Se-ntoarce tîrziu şi adoarme-abătut
În fînul zidit lîngă streaşina şurii

Pastel cu miei

La cumpăna serii cu ciutura-n cer
Prin curţi liniştit se strecoară cîmpia
Salcîmii îşi piaptănă frunza stingher
Cînd satul îşi leagănă blînd veşnicia

Pe marginea rîului picură miei
Cu abur de lapte respiră pădurea
Amurgul împrăştie-n tindă scîntei
Şi-n muguri de rouă îmbracă securea

Se tulbură visul de sînge-n măceş
Fîntîna prin iarbă trimite poruncă
Doar mama aşteaptă cu flori de cireş
Întoarcerea berzelor noastre din luncă

Drumul mistreţilor

Glas pentru veghe străfulgeră noaptea
focul din vatră se-ntoarce în vis
iarba-nroşind pe spinarea pădurii
pasul mistreţilor trece deschis

Curtea respiră prin cîntec de frunză
pasărea somnului cade-n genunchi
pînă la noi se aude porumbul
cum i se tulbură seva în trunchi

Tainică veghe la cumpăna nopţii
drumul mistreţilor urcă prin fagi
satul îşi scutură datina sacră
ca-ntr-o poveste reală cu magi

Mihail Sadoveanu şi Cîmpulungul Moldovenesc

În Cîmpulungul Moldovenesc au poposit, în cursul vremii, mulţi oameni de seamă. Dintre personalităţile proeminente ale culturii noastre, care au descins în acest pitoresc colţ al pămîntului românesc, ne oprim o clipă la Mihail Sadoveanu.

La vîrsta de 20 de ani, Mihail Sadoveanu, împreună cu un prieten, a fost la Vatra-Moldoviţei, bătînd drumul pe jos: **„Îndrăznirăm într-o zi să trecem hotarul, pe jos, în Bucovina... şi mi-au rămas şi astăzi în minte icoanele senine ale munţilor albaştri, ale codrilor de brad, ale curatelor mănăstiri bucovinene...**

Din cînd în cînd ne opream la o fîntînă cu cumpănă ori la un şipot şi ne astîmpăram setea. Schimbam vorbe cu o fată înfăşurată în catrinţă şi strînsă tare în bîrneţe, şi care ne privea cu ochi plini de lumină şi de rîs, şi iar porneam înainte, îmbătaţi de tinereţea noastră şi de lumina cerului".

Mai tîrziu, în iarna anului 1910, Mihail Sadoveanu, împreună cu alţi prieteni scriitori, a venit în Cîmpulungul Moldovenesc. Desprind vechi însemnări dintr-o cronică cîmpulungeană: **„Anul 1910. În 3 16 ianuarie avu poporăciunea română din loc rara ocaziune de a primi pe teritoriul oraşului pre scriitorii români... Mihail Sadoveanu, Cincinat Pavelescu, Dinu Ramură (=A. de Herz) şi Caton Theodorian, care în numele Societăţii Scriitorilor Români din Bucureşti veniră şi încoace spre a sărbători memoria lui Ion Creangă după 20 de ani de la trecerea sa din viaţă".**

Crainicii cîmpulungenilor au fost Vasile Ţîmpău (viceprimar) şi poetul cîmpulungean Gavril Rotică. **„Li s-a făcut** — adaugă cronica — **o grandioasă primire la staţia căii ferate din Capul-Satului şi fură conduşi cu alai de peste mai multe mii de oameni, atît în trăsuri, călări şi pe jos, pînă în centrul oraşului".**

Întîlnirea a fost emoţionantă! În gară era **„o mare de capete"**, care au cîntat: **Deşteaptă-te române!** Scriitorii au fost primiţi de Gheorghe Hutu — primarul de atunci al Cîmpulungului Moldovenesc — care a vorbit în numele celor **„opt mii de români"**. Din partea scriitorilor a mulţumit **„Sadoveanu, mişcat şi dînsul de atita avînt, de atîta dragoste".**

„Curatele şi albele mănăstiri din Ţara Fagilor, — scria Mihail Sadoveanu — **vadurile poetice ale Moldovei şi Sucevei, satele gospodăreşti în văi bogate, munţii Bistriţei cu draperii de codri şi poporul în straie albe, îmi frămîntau sufletul cu îndoieli şi nădejdi..."**

În însemnările sale Mihail Sadoveanu îşi aminteşte cu dragoste cît de puternic i-au rămas întipărite în minte, lui şi prietenilor lui, impresiile din Ţara Fagilor, mai ales acelea de la Cîmpulungul Moldovenesc. **„N-au uitat** — scria el — **nici drumurile pitoreşti de munte, nici gospodăriile cuprinse, care se perindau ca nişte grădini fără sfîrşit în fuga trenului; n-au uitat mai ales caracterul curat românesc al ţinutului cîmpulungean, şi vor fi păstrat ca pe cea mai frumoasă amintire a vieţii primirea pe care le-au făcut-o muntenii acelor locuri"**, descriind primirea pe care le-au făcut-o cîmpulungenii: **„Trenul** — continuă el — **s-a oprit la o gară minusculă, la doi chilometri înainte de gara Cîmpulungului şi un murmur adînc de mulţime ne-a întîmpinat. Cînd, sunînd în tampoane şi scîrţîind, trenul rămase neclintit şi ne-a îngăduit să scoatem capetele pe ferestre, (...) se făcu o tăcere mare, şi c-o negrăită uimire observarăm în jur, pretutindeni, cît puteam cuprinde cu ochiul, o mulţime nesfîrşită de ţărani în straie albe de sărbătoare. Uralele şi strigătele de bună venire izbucniră, apoi iar se făcu tăcere şi rosti către oaspeţi cîteva cuvinte frăţeşti Romul Reuţ, deputatul ţărănimii cîmpulungene. Atunci am cunoscut şi pe primarul oraşului Cîmpulung, pe domnul Gheorghe Hutu, gospodar ţăran, un om mărunt, deştept şi vioi; şi pe domnul Vasile Ţîmpău, ajutor de primar, alt fruntaş al ţărănimii, plăieş voinic şi spătos. Domnul Gheorghe Hutu ne-a urat şi el, cu vorbe simple şi calde, bun-sosit din partea lui, şi-a tuturora... Şi c-un gest a arătat spre capetele expresive, care de pretutindeni, din jur, sute şi mii ne priveau cu însufleţire, şi fără îndoială cu o înţelegere deplină a faptului şi a momentului. Fără îndoială manifestarea nu era pentru noi, ci pentru unitatea culturală românească, ai cărei umili reprezentanţi eram. (...)**

Şi fierberea şi mişcarea mulţimii începînd ne luă ca un val şi ne purtă încet către şoseaua largă, unde aşteptau multe căruţe ţărăneşti, împodobite cu lăvicere vîrstate. (...)

În sfîrşit se alcătui un convoi lung şi pornirăm în pas spre oraş. În urmă „era greu pămîntul de lume", cum spunea domnul primar: căci mulţimea în straie albe venea îmbulzită pe o lungime de doi chilometri. Pe munţii care stăpînesc oraşul începură a suna buciume, ca-n vremurile cele vechi şi bune; din ogrăzile bisericilor băteau săcăluşuri, şi unii flăcăi se suiseră pe culmi, chiuiau şi slobozeau focuri din puşti...

Această liberă manifestare a poporului a fost alt fapt care ne-a impresionat..."

În centrul oraşului au ajuns în sănii trase de cai, după cum mărturiseşte fotografia îngălbenită de vreme. În faţa săniilor deschideau alaiul patru călăreţi, ca nişte vechi stegari.

După această strălucită primire — scria Caton Theodorian — **„afară se leagă hora şi saltă jocurile. Nu zăbovim să ne ducem şi noi între cei ce frămîntă zăpada cu picioarele voinice şi tremura iarna de glasurile cîntecului. Mai la vale flăcăi cu plete, fete zglobii, neveste sprintene şi bătrîni frumoşi ca unchesii din basme se prind în jocul Arcanului şi trag Bătuta..."**

În seara zilei, la şezătoarea literară ţinută în sala primăriei (azi sala cinematografului „Luceafărul"), dedicată lui Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, ca preşedinte al Societăţii Scriitorilor Români, a deschis şezătoarea şi a spus, printre altele, că în ceea ce priveşte lupta pentru păstrarea limbii noastre româneşti în acest colţ de ţară, s-a încredinţat deplin **„venind în acest Cîmpulung românesc, unde am văzut atîta suflare românească strînsă la un loc... Cîntecele buciumelor mi-au amintit într-o icoană fugară de falnicul nostru trecut; şi faptele pe care le-am aflat că le-aţi împlinit în vremea din urmă, pe deplin m-au încredinţat că o vreme mai senină se apropie şi un soare mai luminos va luci peste ţara fagilor!"**

Despre această şezătoare s-a scris mult. Însuşi Mihail Sadoveanu consemnează: **„Mulţimea de români pe care am văzut-o în tîrgul... Cîmpulungului Moldovenesc... m-a impresionat adînc. Veneau să vadă pe fraţi de-ai lor, veneau să asculte despre povestitorul lor cel mare Ion Creangă. Şi era o mulţime nesfîrşită. Au cuprins oraşul ca o armie de cuceritori, au pornit hori în pieţele publice. Era ceva simbolic şi m-am simţit mişcat".**

Mihail Sadoveanu a scris despre Cîmpulungul Moldovenesc, ca despre unul **„dintre cele mai însemnate şi vechi tîrguri bucovinene"**, despre lupta intelectualilor de aici, pentru apărarea limbii, portului, unităţii şi demnităţii româneşti în treburile obşteşti:

„Atunci la Cîmpulung, între fraţii mei ţărani, în sunetele chimvalelor şi buciumelor, am înţeles — sublinia el — că intelectualii neamului au alte datorii, decît combinaţiile de club şi că, în mare parte, de dînşii atîrnă eliberările viitoare".

Din gara Hatna (azi Dărmăneşti), grupul de scriitori ce au fost în Cîmpulungul Moldovenesc au trimis cîmpulungenilor (primarului Gheorghe Hutu) o carte poştală ilustrată cu chipul lui Cincinat Pavelescu în care scriau: **„O salutare prietenească din gara Hatna şi toate mulţumirile noastre cele mai călduroase pentru primirea entuziastă ce ne-aţi făcut"** (Semnaţi: Cincinat Pavelescu, Dinu Ramură, Mihail Sadoveanu, Caton Theodorian).

Pretutindeni — dar mai ales la Cîmpulung şi la Rădăuţi — scria **Junimea literară — „scriitorii bucureşteni, uniţi cu cei bucovineni, sînt primiţi sărbătoreşte, de mii de oameni, călări, pe jos, cu buciume, cu drapele tricolore".**

După primul război mondial, Mihail Sadoveanu a mai venit în Cîmpulungul Moldovenesc, petrecînd la vînătoare ori sorbind apa vie a sufletului popular. El se interesa îndeaproape de felul de viaţă şi trai al localnicilor, de cultura şi limba românească. L-a încîntat peisajul naturii şi sindrofiile populare, iar în peregrinările-i cinegetice s-a suit cu puşca în singurătăţile Rarăului **(Ţara de dincolo de negură)** la vînătoare de cocoşi sălbatici. O dată l-a însoţit Gheorghe Piticari de pe Valea Seacă şi alţii la vînătoare prin părţile Rarăului şi Giumalăului.

Ecoul acestor fapte a străbătut şi în opera sa. Urcuşul pe Rarău se bucură din partea autorului de o măiastră descriere:

„Mireasma nouă a pămîntului şi a brazilor îmi umplea pieptul. Şi-n cîteva locuri m-am oprit şi-am descălecat, ca să culeg flori albastre de liliac de munte. Îmbătat de începutul de primăvară, am suit pe Rarău... Simţeam în juru-mi imensitatea muntelui şi a codrilor sub cer şi sub stele — şi-nchideam pe jumătate ochii fericit ca de ceva ce era numai al meu..."

Eroul Constantin Moţoc din **Judeţ al sărmanilor (Hanu-Ancuţei)** îşi are sălaşul pe Rarău, iar în **Baltagul** se aminteşte iar de Rarău şi „Pietrele Doamnei".

În 1937, Mihail Sadoveanu scria despre datinile ţărăneşti cîmpulungene:

„Văd din gazete că o echipă de ţărani din Cîmpulungul Bucovinii (Fundu Moldovei), sub conducerea d-lui Brăiloiu, are mare succes la Londra, la un concurs internaţional, cu jocurile noastre populare şi cu datinile de Anul Nou: pluguşorul, capra şi ursul. Ştiu asta: frumuseţea unor asemenea manifestări mă mişcă necontenit de cînd umblu şi trăiesc în mijlocul ţărănimii noastre. Necontenit constat noutatea şi originalitatea unor asemenea manifestări".

După aproape patru decenii de la prima vizită în Cîmpulungul Moldovenesc, într-o frumoasă evocare, Mihail Sadoveanu sublinia din nou:

„Într-un rînd, la Cîmpulung, trenul cu „oaspeţi" s-a oprit într-o îmbulzeală enormă. Tot poporul era la gară în straie de sărbătoare. Pe dealurile dimprejur sunau buciume şi săcăluşuri: la biserici băteau clopotele", afirmînd încă o dată că localnicii au primit pe scriitori **„cu prietenie şi vorbe bune".**

Iar despre simpatia şi dragostea sa pentru oamenii şi plaiurile româneşti din nordul ţării, mărturiseşte singur: **„Am fost nu numai o dată la Cernăuţi şi Suceava, la Cîmpulung, Gura Humorului şi Vatra Dornei. N-a patronat nimeni osîrdia mea, nimeni n-a subvenţionat-o. A fost fapta inimei mele pentru fraţii mei".**

Graţian JUCAN

Bîzdîgăniile nepreţuitului Creangă (VIII)

Cernînd printr-o sită — de mătase — mitologică un text precum **Povestea lui Harap-Alb** — din care cernere întrezărim uşor că zicerile şi umorul şi ţărăniile hîtrului humuleştean au mai degrabă menirea de a ornamenta ascunzînd şi ocrotind în chip măiestrit grăunţele de aur ale basmului românesc — descoperim că rostul fiecărei bîzdîgănii nu este al unei simple figuri imaginative, ci de a conţine şi transmite gîndiri şi cunoaşteri mitologice străvechi.

Dintr-o asemenea perspectivă, oricît de sfătos ar tăifăsui cu Sf. Duminecă ori cu „răpciuga de cal", feciorul craiului nu mai poate fi revendicat drept (doar?) imaginea nuvelistică a unui fecior din Humuleştii Neamţului — pornit să se însoare — fie şi ca reprezentant al binelui care, neostoit, învinge răul precum lumina întunericul.

Ne obligă să trecem dincolo de pragul acestei semnificaţii — prejudecate? — cel puţin patru imagini narative din povestea lui Creangă:

1. **numele** lui Harap-Alb;
2. **drumul** şi **probele** parcurse de Harap-Alb;
3. cel mai frecvent şi important **ajutor** dat eroului de către **Sf. Duminecă**;
4. cel mai preţios şi semnificativ **obiect — paloşul** — dobîndit şi redobîndit de feciorul craiului în întreaga poveste.

Astfel, despre numele lui **Harap-Alb** ştim că implică evidenta sugestie la puterea întunericului asupra luminii într-un anume moment cosmic al soarelui (în concepţia geocentrică), întrucît feciorul craiului Alb (iarna) devine sluga Spînului (negru-toamna) şi faptul că această schimbare de roluri se petrece la o **fîntînă.** Or, **fîntîna** din poveştile noastre pare să reprezinte constelaţia Cygnus-Lebăda, numită de către români **Fîntîna** (din răscruci) sau **Fata cu cobiliţa,** frecvent întîlnită în bocete şi colinde ca punct de trecere a sufletului celui mort sau a celui ales a intra în lumea veşnică prin poarta cerească de la **solstiţiul de iarnă** (constelaţia Capricornului), poarta de la **solstiţiul de vară** (constelaţia Cancerului) fiind hărăzită trecerii divinităţilor.

Nu-i aşadar o întîmplare că Harap-Alb este botezat la o **fîntînă,** că fata babei şi fata moşneagului au de curăţat o **fîntînă,** că fata împăratului din **Povestea porcului** trebuie să aştepte la o **fîntînă** sau că năzdrăvanul cocoş din **Punguţa cu doi bani** e aruncat într-o **fîntînă.**

Problema rămîne în ce măsură şi celelalte puncte de staţie din drumul lui Harap-Alb răspund la numitorul comun — cosmic — dintr-o asemenea lectură, întrucît încercările sau muncile prin care trece feciorul de crai îl desemnează drept **mirele** unei fiinţe fantastice (pasăre, farmazoană cumplită, drac de ameazăzi, fata împăratului Roş) pentru care se fac jertfe şi curge sînge omenesc — adică mirele dintr-un ceremonial hierogamic.

Să observăm că drumul parcurs de protagonistul poveştii este marcat de nişte **imagini,** care (dacă **pielea de urs** îmbrăcată de tatăl feciorului reprezintă **Ursa Mică**; dacă **fîntîna** în care e botezat feciorul craiului reprezintă constelaţia **Lebăda** (Fîntîna din răscruci); dacă **Ursul** din Grădina cu sălăţi reprezintă constelaţia **Ursa Mare**; dacă pielea şi capul **Cerbului** bătute cu pietre scumpe reprezintă constelaţia **Săgetătorului**; dacă **împăratul Roş** reprezintă figura mitologică românească a zeului **Marte,** consacrat constelaţiei **Berbecului** — „ţapul cel roş"; dacă fata de suflet, alăturată fetei împăratului Roş, este zîna consacrată constelaţiei **Libra**-Cumpăna şi dacă **fata împăratului Roş** întruchipează zîna consacrată constelaţiei **Virgo**-Fecioara) ne propun să-l citim ca pe un drum cosmic al unei fiinţe umane — ce moare şi învie — jertfite **rătăcitoarei Planete Soare.** Aş privi cu rezervă probitatea acestui cifru cosmologic asupra bîzdîgăniilor lui Creangă — şi-l îndemn pe cititor spre o astfel de atitudine — dar mă stînjeneşte faptul că dintre toţi cei care îl ajută pe Harap-Alb în muncile la care e supus de „omul spîn şi de omul roş", doar Sf. Duminecă îşi repetă de trei ori **ajutorul**: întîi cu **sfatul** de a cere de la crai armele, hainele şi calul cu care a fost el mire în tinereţe; apoi cu **băutura** adormitoare pentru tranchilizarea Ursului din Grădina cu sălăţi şi a treia oară dăruindu-i lui Harap-Alb **obrăzarul** şi **sabia** lui Statu-Palmă-Barbă-Cot spre a reteza capul cerbului şi a se apăra de privirea ucigătoare a fiarei cu stea în frunte. Or, acest triplu ajutor vine din partea bătrînei zîne consacrate **Soarelui** — Sfînta Duminecă miluită de feciorul cel mic al craiului cu **un ban** tocmai la trecerea unui pod.

Să mai adăugăm la toate acestea că **paloşul** — descoperit de feciorul craiului în podul casei părinteşti, purtat în chip fraudulos de către Spîn şi dat iarăşi în stăpînirea lui Harap-Alb de către fata împăratului Roş — este simbolul **luminii**?

Ion FILIPCIUC

Entuziasm

Mă spulberă lumina
Uimirii de mai sînt,
Dar eu port toată vina
Durerii pe pămînt.

Mi-s palmele sfinţite
De cuie; fruntea arsă.
Cuvîntul se deschide
Şi-n trupul său mă
varsă.

Îndestulare sfîntă
A lacrimii la rod.
Eu sînt. Minunea cîntă
Cu cerul meu cu tot.

Lege

Zidirii razei tale
Cetăţii tale-ntregi
Numesc această vale
Cu meri în chip de regi

Galopului din sînge
Se zbate visu-n vis
Ţărîna blînd mă strînge
Cuvîntului deschis.

Celulă cîntătoare
Şi timp oprit pe viu
Stau lumii la picioare
Mînînd un bidiviu.

Zidirii razei tale
Zidirii razei mele
Acolo într-o vale
Acolo între stele.

Vis

Privirea ta mă năruie
iubito
Întocmai văile cu rouă
sfîntă
Cum floarea vie-n vis
ai zămislit-o
De încă se mai
zbuciumă şi cîntă.

Te-am ocrotit cu
animale tandre
Şi melci duioşi cu suflet
de fecioară
De ţi se aud şi azi
printre oleandri
Oscioarele aburind din
călimară.

Gh. LUPU

N. MOSCALIUC

Cumpăna

Legenda e chiar acum
scoasă din fîntînă,
chipul tău mai tremură deasupra apei,
rare cuvinte se mai întorc în străfunduri
frîngîndu-l. Deodată lumina
aprinde inima cumpenei
cenuşi doar în văzduh,
care vor mai arde o dată.

Cetate

Cetate să fie sufletul meu?
Atunci de ce de pe naltele ziduri
arcaşii aruncă în tine cu flori?
Auzi oare puntea coborînd
peste întinderea tremurătoare a apei?

O, nu, tu pari mai mult
pîlpîitorul mac
de la capătul privirii mele,
petala de sînge
lîngă care se ofileşte timpul.

Marină

Doi pescăruşi de pe umerii tăi
sînt gata să zboare spre mine.
De n-ar fi neclintita-ţi privire,
gheaţa în care-i încătuşezi,
ei chiar ar măsura văzduhul,
ei chiar mi-ar aduce ramuri de mac
şi de oleandru.
Peste această privelişte
marea aruncă ape oranj
tocmai cînd privirea obositelor păsări
cade răpusă-n suliţele amurgului.

CADRAN

O altă vîrstă a poeziei

O tînără publicaţie (SLAST) ne propune de cîtva timp o viziune nouă asupra a ceea ce trebuie să fie azi poezia cu tematică majoră. Rubrica în cauză se intitulează programatic „O nouă vîrstă a poeziei patriotice" (susţinută şi teoretic, în una dintre intervenţiile sale critice, de C. Sorescu, după opinia căruia aceasta se ambiţionează „să redea poeziei patriotice autenticitatea, adică statutul de imperativ lăuntric..."). Vom spune de la bun început că iniţiativa (argumentată „faptic" prin cîteva grupaje de substanţă) vine într-un moment în care proliferarea improvizaţiei şi a imposturii tinde să capete proporţii îngrijorătoare. Condeieri obscuri rimează cu osîrdie şi fără har despre patrie şi istorie mimînd sau mai degrabă vulgarizînd un nobil sentiment. Pentru că versificărilor respective le lipseşte tocmai esenţa: capacitatea de a emoţiona. Dincolo de intenţia onorabilă a semnatarilor, „producţiunile" în speţă nu fac decît să vehiculeze noţiuni scumpe nouă, tuturor, pulverizîndu-le în ziceri ce nu au de fapt nimic comun cu literatura. Din păcate, tentaţiei jocului facil de vorbe mari nu-i rezistă nici poeţi cu serioase „cărţi de vizită".

Iată de ce vrem să salutăm o asemenea acţiune (entuziastă şi responsabilă) prin care exponenţi ai tinerei generaţii se implică în ceea ce am putea numi realitatea lirismului de expresie civică, angajantă. Într-un incitant poem intitulat „Patria mea, România", A.T. Dumitrescu mărturiseşte categoric: „Să ne înţelegem: nu îi suport pe cei care te cîntă / de ocazie / (am văzut într-o zi un poet cu leafă de la o revistă / de cultură / care a venit cu o poezie care avea drept titlu / numele tău frumos ca un porumbel orb / şi a rugat pe cineva să o publice / pentru că nu are bani de benzină)". Observaţi francheţea comunicării şi plăcerea de a polemiza cu nenumiţii cîntăreţi de ocazie ai Patriei. O prejudecată a „vechii vîrste" fiind şi aceea că poezia patriotică (în solemnitatea rostirii sale) nu admite, doamne fereşte, experimentul, inovaţia. Noua poezie patriotică restabileşte vibraţia de sinceră emanaţie şi conferă enunţurilor acea necesară mişcare interioară spre suflet şi gînd. Pentru Gabriela Negreanu, de pildă, patria reprezintă o lucidă revelaţie a eternei ecuaţii „Om—cosmos", „om—ideal": „Bucură-te că eşti fiinţă / în patria pentru care ei (eroii n.n.) şi-au dat viaţa / În vlaga ta este vlaga lor / în sufletul tău este sufletul lor / care n-a putut fi învins / prin trădare". O astfel de poezie conştientă de sine şi de menirea asumată refuză tirada găunoasă, „metaforita" de gust îndoielnic. Dialogul cu Istoria (prin ce are ea memorabil şi fundamental) se realizează în termeni de pertinentă onestitate. Aceasta înseamnă să ai „curajul ori ispita / de a fi tu însuţi / de a te ridica / pe o glorie / care a cunoscut şi / otrava şi roata / şi despicarea în patru / a trupului" (Laurenţiu Cârstean). Un alt tînăr poet, Constantin Barbu, adoptă „formula aforistică", poemele sale invitînd la meditaţie, mergînd spre permanenţele spiritualităţii naţionale. Spaţiul nu ne permite să ne oprim şi asupra altor exemple relevante. Vom adăuga însă că acest „suflu înnoitor" e de bun augur. El arată, dacă mai era nevoie, că poezia patriotică exclude veleitarismul, exclude siluirea limbii române şi gongorismul gîngav. Înălţătoarele deschideri spre temele grave ale contemporaneităţii cer o artă pe măsură, şi nu o poezie şablonardă (şi tocmai de aceea incapabilă de a convinge), ci o poezie ce ştie să valorifice deopotrivă marea tradiţie a poeziei româneşti şi achiziţiile moderne ale discursului liric. Şi reuşitele de la SLAST dovedesc că o asemenea poezie este posibilă şi necesară.

Ioanid DELEANU

Semnificaţiile unei permanenţe

Epuizînd mijloacele de a îngrădi şi suprima mişcarea de eliberare naţională a românilor din Bucovina, autorităţile habsburgice au recurs, mai ales în perioada 1898—1904, la un nou mijloc care să frîneze radicalizarea luptei acestora pentru unitate şi emancipare naţională: chestiunea tricolorului. Evident, în această etapă, cînd se intensifică lupta românilor împotriva dominaţiei străine, sentimentele naţionale fiind tot mai mult exteriorizate, apare între altele, şi conflictul cu administraţia habsburgică pentru purtarea tricolorului românesc. Fiecare român de aici ţinea să poarte însemnul tricolorului: intelectualii la butonieră, fetele — panglici tricolore prinse în piept sau împletite în păr, iar flăcăii de la sate — brîie tricolore. În acelaşi timp, la toate serbările organizate de românii bucovineni era arborat steagul tricolor.

Declanşînd o întreagă campanie împotriva tricolorului românesc, autorităţile habsburgice au provocat mari şi legitime nemulţumiri. S-au ivit conflicte cu autorităţile administrative, au avut loc arestări, procese, urmăriri şi învinuiri nedrepte, intervenţii parlamentare. În ciuda acestor persecuţii şi îngrădiri, în rîndurile populaţiei româneşti era afirmată cu putere ideea că „de tricolor ne leagă suvenirile istorice şi tradiţia, de tricolor să ne ţinem ca de odorul cel mai scump ce ni l-au dat soarta şi vitregiile vremi".

Se cuvine a fi subliniat că în Bucovina tricolorul românesc cunoaşte o puternică afirmare la începutul deceniului al VII-lea din secolul trecut. Trupa de artişti dramatici care a venit în Bucovina, sub conducerea actriţei Fanny Tardini, prima dată în martie 1864 a doua oară în noiembrie 1864 pînă în martie 1865, apoi trupa lui Mihail Pascali, în iulie 1869, şi iar trupa actriţei Fanny Tardini revenită în 1870, şi în fine Matei Millo, celebrul artist care a dat mai multe spectacole în Bucovina în anul 1871 — toţi s-au folosit în prezentarea pieselor naţionale de tricolor, înlesnind astfel, în mare măsură, afirmarea acestui simbol naţional. Turneele acestor formaţii teatrale au avut rezonanţe largi în viaţa culturală a provinciei. Sălile de spectacole erau arhipline, entuziasmul de nedescris, mai ales printre tineretul şcolar. T. V. Ştefanelli, care atunci, împreună cu Mihai Eminescu, frecventa Liceul din Cernăuţi, mărturiseşte: „Venea publicul din toate unghiurile Bucovinei să asiste la reprezentaţii, iar studenţii nu lipseau niciodată de la dînsele". Elevii savurau limba românească de pe scenă, se încălzeau de ideile patriotice din piesă, căutau cărţile autorilor români şi încercau să compună poezii sau chiar piese de teatru în limba română.

În deceniul al VIII-lea al veacului trecut, tricolorul românesc a pătruns în toate localităţile din Bucovina, un rol important jucîndu-l în acest sens societăţile academice studenţeşti „Arboroasa" şi „Junimea". În statutele acestor societăţi era prevăzută purtarea tricolorului de către studenţii români sub formă de eşarfă la piept. Astfel, în scurt timp, tricolorul a devenit în Bucovina „stindardul falnic al reînvierii virtuţii române".

În aceste condiţii politico-sociale, studentul Ciprian Porumbescu compune versurile şi muzica pentru „Cîntecul tricolorului", născut ca ecou al luptei pentru independenţa de la 1877. Acesta a avut şi are o profundă rezonanţă în conştiinţa şi viaţa poporului român, fiind indisolubil legat de sacrificiul milenar pentru libertate, unitate, demnitate şi neatîrnare şi, din această cauză, melodia a fost ridicată la rangul de Imn de Stat al Republicii Socialiste România.

Aspiraţiile de unire ale românilor bucovineni se exprimau şi prin purtarea tricolorului, care nu avea alt înţeles pentru ei decît ca însemn al conştiinţei şi culturii naţionale, de subliniere a caracterului „naţionalităţii noastre din toate ţările locuite de români". Bucovinenii legau în mod firesc de tricolor aspiraţiile lor de unitate, de eliberare naţională şi socială, ceea ce demonstrează că steagul ţării noastre a reprezentat chiar de la început simbolul luptei revoluţionare a maselor largi populare din toate provinciile istorice româneşti.

În acest context, începînd din 1898, a fost dezlănţuită faimoasa prigoană împotriva tricolorului, în scopul etichetării românilor bucovineni ca „iredentişti". Autorităţile austriece l-au coborît din vîrful clădirilor, l-au rupt din pieptul tinerilor, l-au smuls din părul fetelor. Persecuţia s-a îndreptat şi împotriva ziarului „Patria" care se făcea ecoul celor prigoniţi. În mai multe rînduri ziarul a fost confiscat şi suspendat, iar redactorul responsabil, Valeriu Branişte, a fost expulzat din Bucovina, din ordinul baronului Bourguignon, care şi-a îndreptat toată furia sa împotriva românilor bucovineni şi a tricolorului nostru. Acesta deţinea atunci funcţia de guvernator al Bucovinei.

În acelaşi timp au fost confiscate şi unele numere ale ziarului „Volkspresse", organul mişcării socialiste din Bucovina. Mişcarea socialistă din această provincie are însă meritul de a fi militat ferm pentru apărarea tricolorului şi în anii care au urmat, demonstrînd, pe bună dreptate, că tricolorul este steagul suprem al tuturor românilor, el fiind „al naţiunii întregi şi de el au parte toţi românii, fără deosebire de partid, căci tricolorul este semnul nostru de neam şi nu de partid politic". Odată cu prigoana împotriva presei române şi socialiste, în toate şcolile s-a interzis, prin ordin, purtarea tricolorului, ţăranii au fost ameninţaţi cu bătaie şi arest dacă vor mai purta tricolorul, iar fetele au fost insultate şi molestate. În comuna Stupca, de exemplu, cu prilejul unei serbări populare, jandarmii au ameninţat şi aplicat pedepse corporale flăcăilor care purtau tricolorul, iar colaboratorul ziarului „Patria", Erast Levescu, care a criticat organele jandarmeriei, a fost dat în judecată. În acelaşi timp, mai mulţi locuitori din Cîmpulung-Moldovenesc s-au adresat deputaţilor din parlamentul de la Viena pentru motivul că elevii şcolilor erau împiedicaţi de către jandarmi să poarte brîie tricolore. Cu această ocazie, ei au atras atenţia că fiecare „naţie are un semn caracteristic prin care se deosebeşte de celelalte naţii şi aşa avem şi noi românii brîul tricolor care nu se poate despărţi de cămaşa naţională (...). Ca români — arătau aceştia în continuare — ne vom păstra în orice împrejurări limba, portul şi datinile. Aceste trei lucruri sînt pentru noi şi pentru naţie sfinte şi nimeni să nu se atingă de ele".

„Toate aceste acte de prigonire — consemna ziarul „Patria" — nu trebuie privite ca un caz izolat sau ca o întîmplare trecătoare; acestea sînt numai o parte mică dintr-un sistem mare de asuprire îndreptat împotriva întregii naţionalităţi române".

În ciuda prigoanei furibunde împotriva tricolorului, tineretul român din Bucovina purta „aproape de-a rîndul cu fală şi fără teamă tricolorul naţional". O notă aparte au avut în această perioadă fetele romănce care au continuat să poarte însemnul tricolorului în pălărie, altele sub formă de cravată la gît, în cosiţe etc. „Sîntem mîndri — sublinia ziarul Patria referindu-se la atitudinea fetelor din Bucovina — că putem înregistra faptul acesta atît de înălţător; mîndri sîntem că avem astfel de domnişoare în acest timp de persecuţie şi urgie nemaipomenită". Impresionaţi de această poziţie combativă a fetelor, care le-a atras stima şi admiraţia tuturor, tinerii români care studiau la Viena au adresat următoarea telegramă în Bucovina; „Exprimăm entuziastelor apărătoare ale demnităţii naţionale, veşnic conştiente de chemarea lor, sentimentele de admiraţie şi iubire frăţească".

Flamura tricoloră, desfăşurată în revoluţia din 1848—1849, călăuză a urcuşului intens şi greu din deceniul următor, ridicată pe înălţimile primului stat naţional de la 1859, simboliza pentru bucovineni care erau rămaşi în afara lui: voinţa, încrederea, chemarea.

Vigoarea deosebită în păstrarea fiinţei neamului, dîrzenia şi tenacitatea cu care poporul român a ştiut să învingă în momentele de răscruce sînt caracteristice şi mişcării de eliberare naţională din Bucovina. Relevînd aceste trăsături, ziarul „Patria" sublinia la începutul secolului al XX-lea: „Una sută douăzeci şi cinci de ani s-au strecurat în noianul timpului de cînd noi românii bucovineni aparţinem monarhiei austro-ungare. De aruncăm o privire retrospectivă asupra trecutului şi de-l comparăm cu prezentul va trebi să recunoaştem că dacă pe aceste binecuvîntate plaiuri ale strămoşilor noştri neamul românesc se mai susţine în viaţă meritul acesta nu-i fructul unei guvernări prielnice nouă, ci roada vitalităţii înnăscute poporului nostru. Cristalizarea idealului nostru cultural-naţional însă, departe de a fi primit încurajarea din partea guvernelor ce s-au succedat e rezervată abia timpurilor ce vin, spiritelor nobile ale secolului în care intrăm".

Semnificativ este faptul că la începutul secolului al XX-lea tineretul din Suceava şi din alte localităţi, îndeosebi elevii de liceu, aveau societăţi secrete în care se ţineau discursuri patriotice şi erau cîntate cîntece naţionale. În şedinţe tainice ţinute sub zidurile Cetăţii lui Ştefan cel Mare şi prin văile de la Zamca din Suceava, ei jurau pe tricolor a rămîne credincioşi visului lor: sfărîmarea Austro-Ungariei şi unirea la ţara de la care au fost detrunchiaţi.

Într-adevăr, cu toate piedicile şi greutăţile întîmpinate, lupta românilor pentru eliberare naţională, desfăşurîndu-se în concordanţă cu cerinţele progresului istoric, a triumfat în deceniul al doilea al veacului al XX-lea. Considerînd unitatea naţională ca pe o necesitate obiectivă inexorabilă, reclamată de înseşi legile dezvoltării sociale, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a demonstrat că „analiza, pe baza materialismului dialectic şi istoric, a evoluţiei istoriei atestă, fără putinţă de tăgadă, că sentimentele naţionale şi dorinţa de formare a naţiunilor s-au păstrat şi s-au dezvoltat cu putere, în ciuda asupririi şi dominaţiei străine. Nici chiar perpetuarea jugului străin timp de sute şi sute de ani — şi exemple de acest fel oferă şi istoria popoarelor din Balcani, unde dominaţia Imperiului Otoman a durat mai mult de 500 de ani — nu a schimbat caracteristicile naţionale ale unui popor, nu a putut împiedica accentuarea procesului de formare a statelor naţionale, afirmarea de sine stătătoare a naţiunilor".

Petru RUSŞINDILAR

Fragmente din JURNALUL lui Che Guevara

Bolivia, 7 noiembrie 1966—7 octombrie 1967

12 noiembrie

Zi fără nici o noutate. Am făcut o scurtă explorare pentru a pregăti terenul destinat taberei, cînd vor sosi cei şase din cel de-al doilea grup. Zona aleasă este la vreo sută de metri de buza rîpei după un muncel şi, în apropiere, se găseşte o zăpoagă în care se pot face gropi pentru a păstra mîncarea şi alte obiecte. La aceste înălţimi trebuie să fi sosit primul din cele trei grupuri de cîte doi în care se împarte echipa. La sfîrşitul săptămînii care a început, trebuie să ajungă la fermă.

Părul mi-a crescut, deşi e mult mai rar iar firele redevin roşcate şi încep să cadă; îmi creşte barba...

13 noiembrie

Duminică. Cîţiva vînători au trecut pe la locuinţa noastră, ţărani din Arganzaras. Sînt munteni, tineri şi holtei; ideal pentru a fi recrutaţi şi care nutresc o ură puternică faţă de patronul lor. Ne-au informat că la 8 leghe de-a lungul rîului sînt case şi cîteva pîraie cu apă. Nu există altă noutate.

15 noiembrie

Continuăm truda la tunel; dimineaţa Pombo şi Pochungo, după-amiază Tumaini şi eu. La 6, cînd încetăm lucrul, am realizat deja cei doi metri de tunel în afund.

Cred că mîine o să-l terminăm şi o să punem în el toate lucrurile compromiţătoare. Noaptea o ploaie m-a silit să fug din hamacul meu care s-a udat, şi apoi nylonul e fragil. N-a fost altă noutate.

7 octombrie 1967

Se împlinesc cele 11 luni de la începutul luptei noastre de guerilla fără complicaţii, bucolică, pînă la orele 12,30 cînd o bătrînă care-şi păştea caprele a intrat în canionul în care ne făcuserăm tabăra şi a trebuit s-o capturăm. Femeia nu ne-a dat nici o ştire demnă de crezare despre soldaţi, răspunzînd la toate că nu ştie, că de multă vreme n-a fost pe-aici.

Armata a dat o informaţie ciudată despre prezenţa a 250 de oameni în Serano, pentru a împiedica trecerea celor 37 de baraje.

Zona refugiului nostru între rîurile Acero şi (el Oro.) Ştirea pare diversionistă.

Traducere de Viorel DÂRJA

CONSEMNĂRI

• Premii

Se înscriu pe lista succeselor înregistrate de artiştii amatori din judeţul Suceava în răstimpul care a trecut din anul 1986: premiul I obţinut de Ansamblul folcloric „Firicelul" al Întreprinderii de Covoare Pluşate Siret la Concursul interjudeţean „Holda de aur", ediţia a XIII-a, Botoşani; două premii speciale ale juriului (Constantin Magopăţ — rapsod şi Leonte Cristian — trompetă) la acelaşi concurs; un trofeu obţinut de grupul satiric „Parodia" al Întreprinderii Integrata de Lînă din Suceava la Festivalul interjudeţean de umor „Tudor Muşatescu", Cîmpulung Muscel, premiul I şi premiul revistei „Ramuri" obţinut de aceeaşi formaţie la Concursul „De la o glumă la alta", Băileşti — Olt; trofeul concursului „Tudor Muşatescu" pentru grupul satiric al Întreprinderii de Tricotaje „Zimbrul" din Suceava; premiul II — formaţia de teatru a I.P.E.G. Cîmpulung Moldovenesc, două premii speciale pentru interpretare (Viorel Paraschiv şi Constantin Papuc), premiul II şi premiul revistei „Cîntarea României", pentru textul „Zodia albastră" de Constantin Cojocaru — toate la Concursul interjudeţean al teatrului de autor de la Slănic Moldova; premii ale tinereţii (Iftimia şi Salomeea Leşean) la Festivalul interjudeţean de folclor de la Corabia — Olt; premiul I şi trofeul concursului acordate grupului vocal-instrumental folcloric al Căminului Cultural Straja la Festivalul interjudeţean de folclor de la Năruja — Vrancea; două premii (Carmen Macovei — poezie şi Sebastian Comănici — proză) la Concursul interjudeţean de literatură „Interferenţe" — Ialomiţa; premiul I obţinut de grupul vocal-folcloric al Cooperativei Meşteşugăreşti „Unirea" la Concursul interjudeţean „Satule, mîndră grădină" de la Bucecea — Botoşani; premiul III şi placheta festivalului obţinute de corul mixt al Căminului Cultural Dolhasca; o menţiune pentru solista Doina Lavric la Festivalul cîntecului popular „Maria Tănase" — Craiova. (V. R.).

• Decadă a culturii

Cea de a treia ediţie a „Decadei culturii fălticenene" (iunie — iulie) s-a desfăşurat în această vară sub genericul „Fălticeni — prezenţă activă în cultura românească".

Inaugurată prin Ziua educaţiei politico-ideologice, manifestarea a cuprins cicluri de acţiuni specifice dedicate educaţiei politice, educaţiei materialist-ştiinţifice, Anului Internaţional al Păcii, literaturii, muzicii, artelor plastice. Între acestea: medalionul „Capodopere ale cinematografiei româneşti", vernisajul expoziţiei de pictură şi acuarele Dumitru Rusu, concursul „Oameni de seamă ai Fălticenilor", seara muzeală „Limba noastră-i o comoară". (I. B.).

• Sesiune jubiliară

Staţiunea de Cercetări Agricole din Suceava a împlinit (în iulie a.c.) patruzeci de ani de activitate. Cu acest prilej a avut loc o sesiune de comunicări şi referate ştiinţifice desfăşurate sub egida Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice şi la care au luat parte specialişti de la unităţile de profil din ţară, alţi invitaţi.

Dr. ing. Mihai Cristea, directorul Staţiunii, a trecut în revistă realizările colectivului pe care-l conduce, între acestea numărîndu-se şi cîteva noi soiuri de grîu, porumb, secară, cartof aflate azi în cultură şi apreciate pentru remarcabilele lor calităţi. De asemenea, în incinta instituţiei sărbătorite a fost deschisă o cuprinzătoare expoziţie aniversară. (I. B.).

• Ziua minerului

Cu prilejul **Zilei minerului,** în centrele miniere: Gura Humorului, Vatra Dornei, Fundu Moldovei, Ostra, Crucea ş.a. au avut loc ample manifestări cultural-educative, frumoase serbări în aer liber, la care au luat parte mii de oameni ai muncii, sărbătorind bucuria muncii împlinite, prin cîntec, joc şi vers înaripat, făgăduindu-şi a se afla mereu, ca şi pînă acum, în eşalonul de fruntaşi ai acestui minunat detaşament muncitoresc. (L. M.).

• ERATĂ

În „Autograful" lui Al. Căprariu din numărul trecut al „Paginilor bucovinene", pag. 1, rîndul 7 de sus, se va citi „din neodihnita cronică a geniului românesc".

REALIZATORI: Ion BELDEANU, George DAMIAN, Viorel DÂRJA, Ion CARP FLUERICI, Mihail IORDACHE, Gh. LUPU, Marcel MUREŞEANU, Ion PARANICI, Mircea TINESCU, Alexandru TOMA

Secretariat: Eugen DIMITRIU

Tehnoredactare: Valentin MILICI

Comitetul judeţean de cultură şi educaţie socialistă Suceava Str. Mihai Viteazul nr. 48